

سکته مغزی

سکته مغزی زمانی اتفاق می افتد که رگی خونی در مغز مسدود یا پاره شود ، بدون درمان سلولهای مغز به سرعت می میرند و می تواند به ناتوانی جدی اندامهای بدن یا مرگ منجر شود . طبق آمارهای جهانی بیشترین مرگ و میر ناشی از سکته های مغزی به دلیل مراجعه با تاخیر به مراکز درمانی است . در درمان سکته مغزی ، ثانیه ها نیز اهمیت دارد . وقتی اکسیژن به مغز نمی رسد ، مرگ سلولهای مغز در چند دقیقه آغاز می شود . به شرط مصرف داروهای حل کننده لخته خون در سه ساعت ابتدائی پس از بروز سکته مغزی می توان از گسترش آسیب مغز کاست . وقتی بخشی از مغز از بین می رود ، اندامهایی از بدن که توسط بافت از میان رفته مغز کنترل می شوند، از کار می افتند . به عبارت دیگر سکته مغزی سبب ناتوانی بلند مدت جسمی می شود .

علائم بیمار با احتمال سکته مغزی حاد

در شناسایی علائم سکته مغزی از معیارهای FAST استفاده می شود

F(Face): وجود ضعف ناکهانی و یک طرفه در صورت که با معاینه کردن به صورت زیر مشخص می شود . از بیمار خواسته می شود ابروهای خود را بالا ببرد، پلک های خود را بسته و فشار دهد و یا لبخند بزند، در هر کدام از این سه معاینه عدم قرینگی وجود داشته باشد بعنوان معیار ثبت تلقی می شود .

A(Arm): هر گونه ضعف ناکهانی و یک طرفه در دست را شامل می شود ، بدین صورت معاینه می گردد که از بیمار خواسته می شود در

حالت خوابیده و نشسته هر دو دست خود را با چشمان بسته همزمان بالا ببرد و به مدت ۱۰ ثانیه نگه دارد . هر گونه غیر قرینگی بصورت تست مثبت تلقی می شود . این معاینه برای اندام تحتانی هم در حالت خوابیده انجام می شود .

S(Speech): هر گونه اختلال ناکهانی در بیان یا درک گفتار به عنوان معیار مثبت تلقی می شود .

T(Tim): بروز هر یک از علایم فوق بصورت ناکهانی بوده و اگر از شروع این علایم از آخرین باری که بیمار سالم دیده شده است ، کمتر از سه ساعت سپری شده باشد نیاز فعال کردن فعال کردن کد استروک یا سکته مغزی و در صورت نیاز اورژانس ۱۱۵ در مراکز مجهز اورژانس هوائی فعال شود .

علائم سکته مغزی

بازتوانی :

بازتوانی سکته مغزی روندی چند وجهی است و هدف بازبانی کارکردهای از دست رفته فیزیولوژیک و روانی و نیز فراهم سازی و آموزش فرد جهت تطابق با این اختلال کارکرد می باشد . شروع بازتوانی در سکته مغزی از روز اول بستری در بیمارستان آغاز میشود و برنامه کلی و هدف گذاری با توجه به کارکردهای از دست رفته پایه گذاری می شود و طول مدت آن بسته به رسیدن بیمار به اهداف بازتوانی تعریف شده متفاوت است .

بازتوانی در چهار حیطه با نظر پزشک مغز واعصاب معالج و متخصص طب فیزیکی انجام خواهد شد . بازتوانی مورد نظر شامل فیزیوتراپی، کاردرمانی، رسیدگی به اختلال بلع و تکلم و توجه به وضع خلقی هیجانی و شناختی است .

علل بروز سکته مغزی

- ۱-ضخیم و سفت شدن دیواره رگ های خونی بدنبال پلاکت های ساخته شده از چربی ، کلسیم،کلیسترول و ...
  - ۲-فشارخون بالا
  - ۳-دیابت
  - ۴-چاقی
  - ۵-استعمال دخانیات
  - ۶-کلیسترول بالا
  - ۷-عدم انجام فعالیت بدنی مناسب و چاقی و اضافه وزن
  - ۸- مصرف الکل
  - ۹-عدم رعایت رژیم غذایی مناسب حاوی سبزیجات و میوه ، غلات و ماهی و مصرف بیش از اندازه چربی ، نمک و کالری
  - ۱۰-استفاده از قرصهای پیشگیری از بارداری یا هورمون درمانی با قرص های حاوی استروژن
  - ۱۱-سابقه شخصی و یا خانوادگی سکته مغزی ، سکته قلبی یا حمله ایسکمیک گذرا
- ## علائم سکته مغزی
- ۱-بروز ناکهانی ضعف و بی حسی در یک طرف بدن
  - ۲-تغییر ناکهانی دید در یک یا دو چشم یا دشواری بلع غذا
  - ۳-تاری دید بخصوص در یک چشم
  - ۴- سردرهای شدید بدون علت
  - ۵-مشکل در صحبت کردن ، درک صحبت و شناخت دیگران
  - ۶-احساس بی حسی یا فلج ناکهانی در یک طرف صورت و دست یا پای یک طرف بدن
  - ۷-گاهش ناکهانی قدرت بدن ، تعادل بدن و قوای حسی

بیمارستان امام حسین (ع) یبجار

IHH-PE-PA-ICU08

واحد آموزش به بیمار و سلامت همگانی

شماره تلفن: ۰۸۷۳۸۲۳۶۰۶۸

آدرس وب سایت بیمارستان:

<https://muk.ac.ir/Page?pagelD=۲۳>

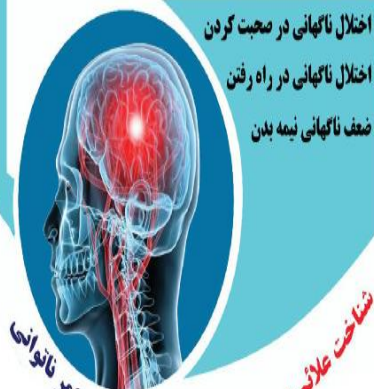
زمان طلایی برای نجات جان بیمار حداکثر

۳ ساعت از زمان شروع علائم است

عوامل موثر

در بروز سکته مغزی

- سیگار
- فشار خون بالا
- چربی بالا
- کم تحرکی
- بیماری قلبی

نشانهای علائم + مراجعه فوری = رهایی از یک عمر ناتوانی

منبع: برونر سودارث

۸- به هم خوردن تعادل بدن به طور ناگهانی که احتمالاً با حالت تهوع ، استفراغ کردن، تب ، سسکه و یا قورت دادن غذاها به سختی

۹- بیهوش شدن فرد و بی اختیاری ادرار و مدفوع

اقدامات اولیه در مواجهه با سکته مغزی

۱- اگر شما و یا همراهان، دچار هر یک از علائم سکته مغزی شد، باید سریعاً به مرکز درمانی مراجعه نمایید.

۲- علائم سکته مغزی را نادیده نگیرید، حتی اگر فقط یک علامت داشتید و یا علائم خفیف بودند و یا بر طرف شدند .

۳- فرصت را از دست ندهید. هر یک دقیقه حیاتی است .

۴- اگر یکی یا چند تا از علائم سکته مغزی را برای بیش از چند دقیقه داشتید، با ۱۱۵ تماس بگیرید .

۵- زمان شروع علائم سکته مغزی را به پزشک اطلاع دهید.

آزمون سکته مغزی : حرف زدن / لیخند زدن / تکان خوردن

*چهره : از فرد بخواهید لیخند بزند، آیا یک طرف صورت بی حس است ؟

* بازوها : از فرد بخواهید دست هایش را بالا ببرد، آیا یک دست پایین است؟

*حرف زدن : از فرد بخواهید یک جمله ساده را تکرار کند آیا در به یاد آوردن و بیان مشکلات با دشواری روبرو است .

مراقبت پس از ترخیص :

۱- در برنامه باز توانی شرکت نمایید.

۲- پزشک خود را به شکل منظم ملاقات نمایید .

۳- داروهای خود را مطابق دستور پزشک مصرف نمایید .

۴- فعالیت بدنی و مراقبت های دوره ای را بر اساس دستور پزشک معالج تنظیم کنید .

۵- اگر مبتلا به دیابت هستی، قند خون را کنترل کنید .

۶- فشار خون خود را به طور مرتب کنترل کنید .

۷- دخانیات (سیگار ، قلیان، پیپ، چپق) نکشید و از افراد مصرف کننده مواد دخانی دوری کنید. الکل و دخانیات مصرف نکنید.